

Innst. 137 S

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget frå finanskomiteen

Dokument 8:132 S (2011–2012)

Innstilling frå finanskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Christian Tybring-Gjedde, Kenneth Svendsen og Jørund Rytman om skattefritak for arbeidsgiverfinansiert månedskort

Til Stortinget

Samandrag

I dokumentet vart det fremma følgjande forslag 11. juni 2012:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag, i forbindelse med statsbudsjettet for 2013, om at arbeidsgiverbetalt månedskort ikke skal medføre fordelsbeskatning av arbeidstaker.»

Merknader frå komiteen

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Gunvor Eldegard, Kjell Børre Hansen, Gerd Janne Kristoffersen, Marianne Marthinsen, Torfinn Opheim, Knut Storberget og Dag Ole Teigen, frå Framstegspartiet, Jørund Rytman, fung. leiar Ketil Solvik-Olsen, Kenneth Svendsen og Christian Tybring-Gjedde, frå Høgre, Gunnar Gundersen, Arve Kambe og Jan Tore Sanner, frå Sosialistisk Venstreparti, Geir-Ketil Hansen, frå Senterpartiet, Magnhild Meltveit Kleppa, frå Kristeleg Folkeparti, Hans Olav Syversen, og frå Venstre, Inge Hallgeir Solli, syner til at finansministeren har uttalt seg om forslaget i brev av 18. oktober 2012 til

finanskomiteen. Brevet er lagt ved denne innstillinga.

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemene frå Framstegspartiet og Venstre, syner til at i eit effektivt skattesystem bør skattepliktig inntekt samsvara med faktisk inntekt. Skattefritak for visse særytingar inneber ei favorisering av dei tilsette som har arbeidsgjevarar som er villige til å tilby slike ytingar. Dette kan også ha uheldige fordelingsverknader. Det vil i tillegg kunna oppfattast som urettvist at arbeidstakarar som sjølv dekker kollektivtransporten mellom heim og arbeidsplass, må skatta av den delen av lønna som går med til å betala for det, medan dei som får dette dekkja av arbeidsgjevar, slepp dette.

Når det gjeld døme om parkering, syner fleirtalet til at marknadsværdien på parkeringsplassar kan vera varierende og difor vanskeleg å verdsetta for skatteformål. Det skaper avgrensingsproblem og unødvendig byråkrati.

Fleirtalet syner elles til brevet frå statsråden, og rår til at forslaget ikkje vert vedteke.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Venstre viser til at skattefritak for arbeidsgiverbetalt månedskort vil ha positive virkninger for den daglige trafikkavviklingen, særlig i byområdene. Finansministeren har i svar til Stortinget, på spørsmål i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2012, vist til et anslag på 175 000 flere kollektivreisende som en følge av en slik reform. Dette betyr at man vil utnytte kapasiteten i kollektivtrafikken bedre enn i dag. Når flere reiser kollektivt vil det også bli bedre kapasitet i veinettet for dem som må kjøre bil i hverdagen, og de lokale utslippene som følge av kjøring vil reduseres. Disse medlemmer stiller seg uforstående til at regjeringen, som sier at den ønsker at flere skal reise kollektivt,

avviser et forslag som bevislig vil gjøre at langt flere vil velge kollektivtrafikk som dagligtransport. Disse medlemmer viser videre til at finansministeren, i svar på spørsmål fra Stortinget, anslår at en slik økning i antall reisende vil kunne gi kollektivselskapene så mye som 2,1 mrd. kroner i nye inntekter. Dette vil være et godt grunnlag for investeringer i mer og nyere materiell.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag, i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2013, om at arbeidsgiverbetalt månedskort ikke skal medføre fordelsbeskatning av arbeidstaker.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er viktig å legge til rette for en enklere hverdag for befolkningen gjennom skatteinsentiver. Disse medlemmer viser til at det i dag ikke er fordelsbeskatning for ansatte der arbeidsgiver stiller parkeringsplass til disposisjon. Disse medlemmer mener at dette er en god ordning som gir en enklere hverdag for de mange arbeidstakere som må bruke bil. På samme måte mener disse medlemmer at man skal behandle lønnstakere som får månedskort på kollektivtransport som en del av sine lønnsbetingelser. Disse medlemmer viser til finansministerens svarbrev og er uenig i at lønnstakere i slike tilfeller skal forskjellsbehandles.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at minstefradraget alle får som et standardfradrag som kompensasjon for utgifter man har til å erverve, sikre eller vedlikeholde skattepliktig lønns- og pensjonsinntekt, er ment å dekke nettopp denne type utgifter. Har man større utgifter, kan man kreve fradrag for dem mot dokumentasjon.

Disse medlemmer mener dermed at et skattefritak for arbeidsgiverbetalt månedskort vil gi fritak for noe som skattesystemet generelt allerede har tatt høyde for og gir fradrag for. Dessuten vil forslaget gi fordelingsmessige utslag mellom de som får arbeidsgiver med på dette og de som ikke får det. Det gir også en kraftig forskyvning mellom de som har kollektiv som et alternativ og de som ikke har det. Store deler av befolkningen har faktisk ikke noe alternativ til egen bil, selv om man har det i byene. Til sist vil disse medlemmer påpeke at grupper med ingen eller lav inntekt ikke vil kunne nyte godt av dette. Adferdsmessig vil nok et fritak kunne påvirke noen flere til bruk av kollektiv transport, men i stor grad vil dette bli et skattefritak for folk som allerede i dag bruker kollektiv som transportform.

Disse medlemmer mener også at hovedutfordringen for kollektivtransport er for dårlig kapasitet, og at Høyre derfor vil prioritere utbygging av kapasiteten for buss og bane.

Disse medlemmer anser skattefritak for arbeidsgiverbetalt månedskort som et virkemiddel det kan bli aktuelt å vurdere den dagen kapasitetsutfordringen er løst, og man har ledig kapasitet som bør utnyttes.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Dokument 8:132 S (2011–2012) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Christian Tybring-Gjedde, Kenneth Svendsen og Jørund Rytman om skattefritak for arbeidsgiverfinansiert månedskort – vedlegges protokollen.»

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2013 og merknader i henholdsvis Innst. 2 S (2012–2013), Innst. 3 S (2012–2013) og Innst. 4 L (2012–2013) hvor det framgår at dette medlem foreslår et kraftig grønt skattesifte slik at 9 mrd. kroner omfordes gjennom skattelette på arbeid og næringsliv og økte avgifter på miljøfiendtlig adferd.

Som et ledd i en slik omlegging foreslo Venstre å innføre skattefritak for arbeidsgiverbetalt månedskort på kollektivtransport gjeldende fra 1. januar 2013, tilsvarende en bokført samlet skattelette på 1,8 mrd. kroner.

Dette medlem støtter således helhjertet opp om representantforslaget og ser det som svært gledelig at Fremskrittspartiet er langt mer villig enn regjeringspartiene til å bruke skattesystemet aktivt for å oppnå miljøgevinst.

Forslag frå mindretal

Forslag frå Framstegspartiet og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme forslag, i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2013, om at arbeidsgiverbetalt månedskort ikke skal medføre fordelsbeskatning av arbeidstaker.

Forslag frå Høgre og Kristeleg Folkeparti:

Forslag 2

Dokument 8:132 S (2011–2012) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Christian Tybring-Gjedde, Kenneth Svendsen og Jørund Rytman om skattefritak for arbeidsgiverfinansiert månedskort – vedlegges protokollen.

Tilråding frå komiteen

Komiteen har elles ingen merknader, syner til representantforslaget og rår Stortinget til å gjere slikt

v e d t a k :

Dokument 8:132 S (2011–2012) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Christian Tybring-Gjedde, Kenneth Svendsen og Jørund Rytman om skattefritak for arbeidsgiverfinansiert månedskort – vert ikkje vedteke.

Oslo, i finanskomiteen, den 6. desember 2012

Ketil Solvik-Olsen

fung. leiar

Gunvor Eldegard

ordfører

VEDLEGG**Brev fra Finansdepartementet v/statsråden til finanskomiteen,
datert 18. oktober 2012****Dokument 8:132 S (2011-2012) Representantforslag om skattefritak for arbeidsgiverfinansiert månedskort**

Jeg viser til brev av 9. oktober 2012 med vedlagt representantforslag 8:132 S (2011-2012) fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Christian Tybring-Gjedde, Kenneth Svendsen og Jørund Rytman om skattefritak for arbeidsgiverfinansiert månedskort. Det foreslås at Stortinget ber regjeringen fremme forslag, i forbindelse med statsbudsjettet for 2013, om at arbeidsgiverbetalt månedskort ikke skal medføre fordelsbeskatning av arbeidstaker.

Forslagsstillerne peker på at arbeidsgivere etter dagens regelverk kan stille gratis parkeringsplass til disposisjon uten at arbeidstager blir skattlagt for dette. For tilsvarende å stimulere til bruk av kollektive reisemidler mener forslagsstillerne at det burde innføres skattefritak for arbeidsgiverbetalt månedskort på kollektive transportformer. Videre påpekes det at et slikt tiltak vil være spesielt praktisk i store byer med begrenset kapasitet for biltrafikk. Det legges til grunn at skattefritt kollektivkort betalt av arbeidsgiver vil avskjære avstandsfradrag for arbeidsreiser etter dagens regelverk.

Til dette vil jeg bemerke følgende:

Det er et sentralt utgangspunkt i et effektivt skattesystem at skattepliktig inntekt samsvarer med faktisk inntekt. Alle økonomiske fordeler fra arbeidsgiver til arbeidstager bør således i prinsippet regnes med i lønnskatteplikten som påhviler skattyter, der verdsettningsnormen bør være markedsverdien av slike ytelser.

Skattefritak for visse særytelser innebærer en favorisering av ansatte hos arbeidsgivere som er villige til å tilby slike ytelser. Dette kan i del sammenhenger ha uheldige fordelingsvirkninger. For det første vil skattebesparelsen ved fritak eller lempelig verdsetting øke i takt med skattyterens marginalskatt. Det er videre slik at undersøkelser viser at de med høye lønninger også jevnt over mottar flest naturalytelser. Nevnte skattytere har dessuten gjerne størst mulighet til å få arbeidsgiver til å tilby særlige ytelsesordninger, eventuelt gjennom lavere vekst i det alminnelige, skattepliktige lønnsnivået i bedriften.

Eventuelle unntak fra hovedregelen om skattlegging av lønnsytelser krever således en særskilt

begrunnelse. At en ytelse fra arbeidsgiver kan utgjøre en støtte til og en premiering av samfunnsmessig ønskelig adferd, er generelt ikke egnet til å begrunne avvikende skatteregler. Det ville også fremtre som ulogisk, og i manges øyne urettferdig, at arbeidstager som selv dekker kollektivtransport mellom hjem og arbeidssted, må skatte av den del av lønnen som medgår til egendekningen, mens arbeidstager med arbeidsgiverdekning skal kunne slippe en tilsvarende beskatning. Et bortfall av avstandsfradraget ved arbeidsreiser for arbeidstager med arbeidsgiverdekket månedskort vil ikke kompensere for denne forskjellsbehandlingen, blant annet fordi fradraget i alle tilfeller er begrenset med et bunnfradrag.

I enkelte tilfeller har verdsettelsesproblemer for enkelte typer særytelser ledet til skattefritak på bakgrunn av administrative hensyn, da en fordel må kunne verdsettes på en tilfredsstillende måte for at en formell skatteplikt skal bli effektiv. Et eksempel på et slikt verdsetningsrelatert fritak er skattefritaket ved fri parkering ved arbeidsstedet, der markedsverdien kan være svært varierende og vanskelig å verdsette for skatteformål.

Det finnes imidlertid ikke tilsvarende administrative problemer knyttet til verdsetting som kan begrunne et skattefritak for arbeidsgiverfinansierte månedskort. Et slikt fritak vil dessuten medføre et provenytap, som eventuelt vil måtte dekkes inn gjennom økning av andre skatter og avgifter. Fritaket, og dermed provenytapet, ville i stor grad gjelde skattytere som allerede reiser kollektivt, men som etter regelendringen får arbeidsgiver til å dekke reisekostnadene. Bare en mindre del ville gjelde skattytere som hittil har brukt egen bil av ulike grunner, men som går over til å reise kollektivt på grunn av skattefritaket.

Det er videre et poeng at de gruppene som kunne ha størst glede av lavere pris på kollektivreiser, nemlig skoleelever, studenter, arbeidsledige og trygdede, ikke ville nyte godt av denne type skatteiltak som foreslås av forslagsstillerne.

Som gjennomgangen over viser, tilsier verken fordelingshensyn eller administrative hensyn at det bør innføres et særskilt unntak fra skatteplikt for arbeidsgiverfinansierte månedskort og lignende. Etter en samlet vurdering kan jeg derfor ikke anbefale forslaget.